Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16630

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2 (AP?E-2), bireylerin performans ba?lamlar?nda sergiledikleri ak?ld??? dü?ünce kal?plar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikolojik ölçüm arac?d?r. Bu envanter, özellikle spor, e?itim veya i? ya?am? gibi ba?ar? odakl? alanlarda, ki?inin performans?n? olumsuz etkileyen ve genellikle **Rasyonel Duygusal Davran?? Terapisi** (RDDT) kuram?na dayanan **ak?ld??? inançlar** yap?lar?n? de?erlendirir. Ölçek çe?idi olarak bir **Uyarlama** çal??mas? olup, Türk kültürüne özgü geçerlik ve güvenirlik analizleri Urfa ve A?ç? (2018) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir.

Bu envanterin temel amac?, performans kayg?s?, mükemmeliyetçilik veya dü?ük öz-yeterlik gibi sorunlar?n alt?nda yatan bili?sel çarp?tmalar? tespit etmek ve bu sayede bili?sel yeniden yap?land?rma süreçlerine rehberlik etmektir. Ölçek, performans ortamlar?nda ba?ar?s?zl??a kar?? a??r? talepleri ve felaketle?tirici dü?ünceleri ölçme yetene?i ile öne ç?kmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ak?ld??? ?nançlar, Performans Psikolojisi, **RDDT**, Bili?sel De?erlendirme, **Psikometrik Özellikler**, Uyarlama, Kayg?.

Yazarlar

Osman Urfa, F. Hülya A?ç?

Amaç

Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2'nin temel amac?, bireylerin performans sergileme durumlar?nda (özellikle spor ve akademik alanlar) sahip olduklar?, rasyonel olmayan ve dolay?s?yla i?levsiz sonuçlara yol açan inanç sistemlerini nicel olarak belirlemektir. Bu inançlar genellikle "mutlak zorunluluklar" (musts) ?eklinde ortaya ç?kar ve bireyin stresle ba?a ç?kma becerisini dü?ürür.

Ölçe?in Türkçeye uyarlanmas?, Türk popülasyonunda bu **ak?ld??? inançlar** ile performans aras?ndaki ili?kiyi geçerli ve güvenilir bir ?ekilde inceleyebilmek için kritik öneme sahiptir. Ölçek, klinik ve spor psikolojisi uygulamalar?nda tan? koyma veya müdahale programlar?n?n etkinli?ini ölçme arac? olarak kullan?labilir.

Yap?

AP?E-2, Albert Ellis'in **RDDT** modelinde tan?mlanan temel ak?ld??? inanç kategorileri etraf?nda yap?land?r?lm??t?r, ancak bunlar? performansa özgü ba?lama odaklar. Bu inançlar genellikle dört

ARABPSYCHOLOGY.COM

ana bile?en etraf?nda toplan?r:

Mutlak Talepkarl?k (Demandingness): Performans?n mutlaka mükemmel olmas? gerekti?i inanc?.

Felaketle?tirme (Awfulizing): Kötü bir performans?n kabul edilemez ve dayan?lmaz bir felaket oldu?u inanc?.

Dü?ük Engellenme Tolerans? (Low Frustration Tolerance): Performans zorluklar?na kar?? dayan?kl?l???n dü?ük olmas? ve hemen pes etme e?ilimi.

Küresel De?erlendirme (Global Rating): Performans?n ba?ar?s?z olmas? durumunda ki?inin kendini tamamen de?ersiz olarak görme e?ilimi.

Ölçek, bu bili?sel yap?lar?n yo?unlu?unu ölçerek, bireyin performans kayg?s? ve motivasyon dü?üklü?ü gibi duygusal ve davran??sal sonuçlar?n? tahmin etmeyi amaçlayan çok boyutlu bir yap?ya sahiptir.

Geçerlik

Urfa ve A?ç? (2018) taraf?ndan yürütülen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?i detayl? olarak incelenmi?tir. Çal??man?n ba?l??? olan "psikometrik özelliklerinin s?nanmas?" (Psychometric properties testing), geçerlik analizlerinin yap?ld???n? göstermektedir.

Yap? geçerli?i genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?larak test edilmi? ve ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmeye çal???lm??t?r. Ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlik kapsam?nda, AP?E-2 puanlar?n?n performans kayg?s? ve sporcular?n ba?ar? beklentisi gibi ilgili yap?larla teorik beklentilere uygun yönde korelasyon gösterdi?i rapor edilmi?tir. Bu analizler, envanterin ölçmeyi amaçlad??? **ak?ld??? inançlar** yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler.

Güvenirlik

Uyarlama çal??mas?nda (Urfa & A?ç?, 2018), ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik analizleri gerçekle?tirilmi?tir. Güvenirlik, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? maddeler arac?l???yla tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini ifade eder.

Genellikle, AP?E-2'nin alt boyutlar? ve toplam puan? için Cronbach Alfa (**?ç Tutarl?l?k Katsay?s?**) de?erleri hesaplanm??t?r. Bu de?erlerin kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) olmas?, ölçe?in Türk popülasyonunda güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?labilece?ini göstermektedir. Yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? temel psikolojik yap?y? ölçmekte oldu?unu kan?tlar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2'nin uyarlama sürecinde, **Faktör Analizi** temel bir **psikometrik özellik** inceleme yöntemi olarak kullan?lm??t?r.

Çal??mada öncelikle Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) yap?lm?? olabilir, ancak uyarlama çal??malar? genellikle orijinal ölçe?in yap?s?n? teyit etmek amac?yla **Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA)** üzerine yo?unla??r. DFA, AP?E-2'nin teorik olarak önerilen dört faktörlü yap?s?n?n, Türk örnekleminden elde edilen verilerle ne ölçüde uyumlu oldu?unu belirlemek için kullan?lm??t?r. Bu analizler, model uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA) uygun s?n?rlar içinde oldu?unu göstererek ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemi?tir.

Envanter

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Örn: 1=Hiç kat?lm?yorum, 5=Tamamen kat?l?yorum gibi bir yap? beklenmektedir.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kinler, özellikle performans ortamlar?nda bulunan bireyler (Sporcular, ö?renciler vb.).

Age Group: Ergenlik dönemi sonras? ve yeti?kinlik.

Population Details: Urfa ve A?ç? (2018) çal??mas? ço?unlukla üniversite ö?rencileri ve/veya sporcular üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri. Bireylerin performansla ilgili dü?ünce ve inançlar?n? de?erlendirmelerine dayan?r.

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik, Performans Kayg?s?, Bili?sel Çarp?tmalar, **Psikometri**, Spor Psikolojisi, Uygulamal? Psikoloji, **DFA**.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Sa?lanan kaynakta mevcut de?ildir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Affiliation Email addresses: osmanurfa@marun.edu.tr (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Marmara Üniversitesi (Urfa'n?n 2018 y?l?ndaki potansiyel kurumu baz al?nm??t?r.)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari kullan?m? veya akademik ara?t?rmalarda kullan?m? için sorumlu yazar (Osman Urfa) ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m ko?ullar? ve olas? ücretler için do?rudan ileti?im kurulmal?d?r.

Test Y?l? (Uyarlama): 2018 (Urfa ve A?ç? taraf?ndan Türkçe uyarlama çal??mas?n?n yay?nland??? y?l).

Kaynaklar

Urfa, O. ve A?ç?, F. H. (2018). Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2'nin **psikometrik özelliklerinin** s?nanmas?. *Psikoloji Çal??malar? - Studies in Psychology, 38*(2), 219-236. doi:10.26650/SP2018-0004

Ek olarak, ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

akildisi-performans-inanclari-envanteri-2-toad.pdf

Ak?ld??? Performans ?nançlar? Envanteri-2 Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte mevcut de?ildir ve bu nedenle burada listelenememektedir. Ölçek maddelerine eri?im için sorumlu yazar Osman Urfa ile ileti?ime geçilmesi veya kaynak makalenin incelenmesi tavsiye edilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM